
УДК 082
ББК 94
Z 40

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Druk I oprawa: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy I redakcji: Warszawa, ul. Wyszogrodzka, 16
e-mail: info@conferenc.pl

Cena (zł.): bezpłatnie

Zbiór raportów naukowych.

Z 40 Zbiór raportów naukowych. „Nauka dziś: teoria, metodologia, praktyka„.
(28.09.2013 - 30.09.2013) - Wrocław: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»,
2013. - 80 str.
ISBN: 978-83-63620-13-4 (t.7)

Zbiór raportów naukowych. Wykonane na materiałach Międzynarodowej Naukowo-
Praktycznej Konferencji 28.09.2013 - 30.09.2013 roku. Wrocław.
Część 7.

УДК 082
ББК 94

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora zakazany.

Wszelkie prawa do materiałów konferencji należą do ich autorów.

Pisownia oryginalna jest zachowana.

Wszelkie prawa do materiałów w formie elektronicznej opublikowanych w zbiorach
należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

Obowiązkowa odniesienia do zbioru.

ISBN: 978-83-63620-13-4 (t.7)

«Diamond trading tour» ©

SPIS /СОДЕРЖАНИЕ

СЕКСЈА 16. AGROTECHNOLOGIA.(СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ НАУКИ)

1. Зеленяньска Н.М.....	5
САДЖАНЦІ ВИСОКИХ СЕЛЕКЦІЙНИХ КАТЕГОРІЙ – ОСНОВА СЕРТИФІКОВАНОГО РОЗСАДНИЦТВА УКРАЇНИ	
2. Жаппарова А. А	9
ПРОБЛЕМЫ АГРОХИМИЧЕСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	

СЕКСЈА 17. NAUKI SPOŁECZNE.(СОЦИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ)

3. Ожерельева О.Ю.,Хубутія М.В.	14
НАЦИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ МИФОЛОГИЗАЦИИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЖИЗНИ СОВРЕМЕННОЙ РОССИИ	
4. Ельникова Г.А., Курцева Т.В.....	20
КОНЦЕПТ «СОЦИАЛИЗАЦИЯ» В СОЦИОЛОГИЧЕСКОЙ НАУКЕ	

СЕКСЈА 18. ТЕСНІКА.(ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ)

5. Мороз Н. Г.....	25
ЦИФРОВОЙ МЕТОД ОБРАБОТКИ СПЕКТРОМЕТРИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ В ЯДЕРНОЙ ФИЗИКЕ	
6. Кошова В.М., Хіврич Б.І.,Роздобудько Б.В.	28
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕКРОХМАЛЬНИХ ПОЛІЦУКРІВ ДЕЯКИХ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР ТА СОЛОДУ З НИХ	
7. Лачкова В.К.	33
ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОГРАММЫ ИНФОРМАТИЗАЦИИ РЕГИОНА МЕТОДОМ МНОГОМЕРНЫХ РАНЖИРОВОК	
8. Шведова А. С.....	36
ФЕНОМЕНОЛОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ИССЛЕДОВАНИЯМ УВЕЛИЧЕНИЯ ЖИЗНЕННОГО ЦИКЛА ДЕТАЛИ ПРИ ОБРАБОТКЕ ППД.	
9. Журавлева М. А.	40
ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ СТРУКТУРЫ РЕМОНТНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ ОТРАСЛИ МАШИНОСТРОЕНИЯ	
10. Шутюк В. В., Василенко С. М., Бессараб А. С.....	44
ИССЛЕДОВАНИЕ СОДЕРЖАНИЕ ТЯЖЕЛЫХ МЕТАЛЛОВ В КОНЦЕНТРИРОВАННЫХ ТОМАТОПРОДУКТАХ	

11. Бригас А.В. , Фененко А.И.	47
МОЛОКОПРОВОДНАЯ СИСТЕМА ДОИЛЬНОЙ УСТАНОВКИ С ЗАМКНУТЫМ ВОЗДУШНЫМ КОНТУРОМ	
12. Юлдашев З.Ш.	50
ЭНЕРГОСБЕРЕГАЮЩАЯ ОПОРНАЯ ТЕЛЕЖКА ДОЖДЕВАЛЬНОЙ МАШИНЫ С ЭЛЕКТРОПРИВОДОМ	
13. Медведев Д.В.	54
РАСШИРЕНИЕ РЕСУРСОВ В ПРОИЗВОДСТВЕ ПЛАСТИЧНЫХ СМАЗОК	
14. Арзамасцев С.В. , Кадыкова Ю.А. , Вязенков А.А.	56
ПЕРСПЕКТИВНЫЕ БАЗАЛЬТОПОЛНЕННЫЕ ПОЛИМЕРБИТУМНЫЕ МАТЕРИАЛЫ СТРОИТЕЛЬНОГО И ДОРОЖНО-СТРОИТЕЛЬНОГО НАЗНАЧЕНИЯ	
15. Светличный В.А.	60
ПОКАЗАТЕЛИ КАЧЕСТВА МЕТАЛЛИЧЕСКИХ ТОНКИХ ПЛЕНОК	

SEKSCJA 19. TRANSPORTU.(ТРАНСПОРТ)

16. Soroka M. L.	62
THE BASE DATABASE “MATERIALS FOR THE ELIMINATION OF OIL SPILL AT RAILWAY”	
17. Карпова Н.П.	65
МИРОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ЛОГИСТИЧЕСКОГО АУТСОРСИНГА	

SEKSCJA 24. NAUKI CHEMICZNE.(ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ)

18. Айсувакова О.П., Безрядин С.Г., Чевела В.В., Иванова В.Ю.	71
КОМПЛЕКСООБРАЗОВАНИЕ ТИТАНА(IV) С DL-ВИННОЙ КИСЛОТОЙ В ВОДНЫХ РАСТВОРАХ	

ПОД- СЕКЦІЯ 1. Агрономія.

Зеленянська Н.М.

Старший науковий співробітник,
кандидат сільськогосподарських наук

Національний науковий центр

«Інститут виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова»
(ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова»), НААН України.

САДЖАНЦІ ВИСОКИХ СЕЛЕКЦІЙНИХ КАТЕГОРІЙ – ОСНОВА СЕРТИФІКОВАНОГО РОЗСАДНИЦТВА УКРАЇНИ

Серед плодових рослин виноград займає особливе місце за походженням, поширенням у культурі, властивостями та економічному значенню. Плоди винограду є смачним, поживним продуктом, лікувальним засобом – в ягодах винограду виявлено понад 600 речовин, корисних і необхідних людині. Протягом багатьох століть виноград є основною сировиною у виноробстві. Істотна перевага винограду над іншими культурами ще і в тому, що виноград росте на землях, які малоприсадатні або абсолютно непридатні для інших культур (сильнокам'яністі ґрунти, круті схили, сипкі піски і ін.). Це свого роду страхова культура: дуже часто в найнесприятливіші роки для вегетації інших сільськогосподарських культур виноград давав урожай.

Сьогодні положення у галузі виноградарства складне. Загальна площа виноградників в Україні по всіх категоріях господарств скоротилася і на кінець 2009 року складала 80 тис. га. Знизилася і валові збори винограду. Так, в 1981-1985 рр. валовий збір винограду складав у середньому 737 тис. т, а в 2000-2004 рр. – 269 тис. т. Середня врожайність за останні 14 років (1991-2004 рр.) знизилася до 31,1 ц/га.

З метою перебудови галузі відповідно до сучасних вимог ринку вина, створення насаджень із стабільними урожаєм високої якості в середині 2008 років була прийнята Програма розвитку виноградарства і виноробства України до 2025 року. Реалізація Програми передбачає перш за все реконструкцію наявних виноградників та закладку нових насаджень.

Світова практика і досягнення учених показали, що в нинішніх умовах для створення виноградників нового типу потрібний сертифікований садивний матеріал, отриманий в даному регіоні, вільний від вірусних хвороб і бактеріального раку, клонового походження. Закладка насаджень **сертифікованим матеріалом** вітчизняного виробництва сприятиме створенню сучасних виноградників високих селекційних категорій якості, продовженню продуктивного життя виноградного куща до 40 і більше років. По такому шляху розвивається виноградарство світу.

Саджанці винограду високих селекційних категорій класифікують на **вихідні клонові, базові та сертифіковані**. Садивний матеріал всіх трьох категорій повинен відповідати двом основним вимогам: 1) мати клонове походження (тобто це вегетативно розмножене потомство після виділення, в результаті проведення клонової селекції кращих рослин); 2) бути вільним від візуальних проявів та прихованої

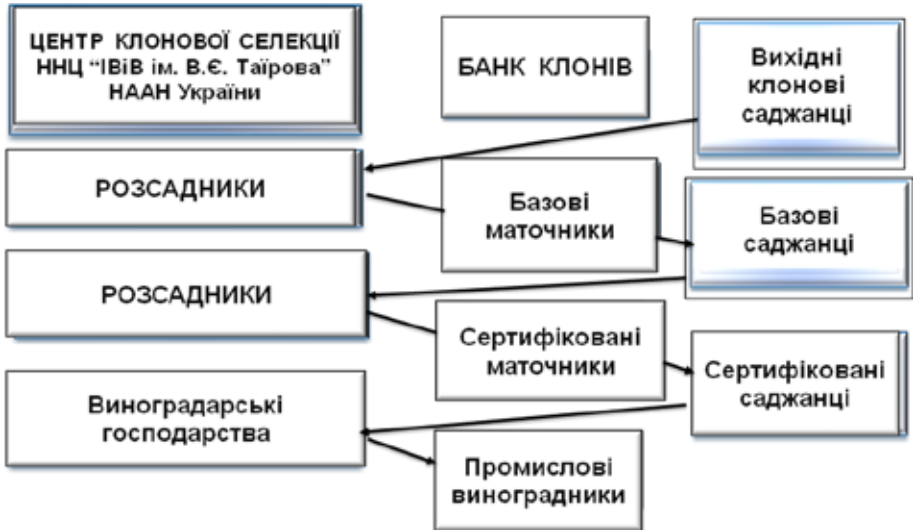

Рисунок 1 – Система виробництва сертифікованого садивного матеріалу винограду в Україні (Розробник ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова»)

ураження шкочинними хворобами (вірус коротковузля, скручування листків, мармуровості, бактеріального раку та ін.).

Категорії садивного матеріалу відображають технологічну послідовність розмноження винограду та мають однаковий санітарний статус [1, с. 35; 2, 3, 4, с. 30].

Вихідний матеріал отримують в наукових установах після багаторічного проведення, на насадженнях винограду, клонів селекції. Відбирають куці – родоначальники клонів та оцінюють їх за стабільністю морфогенетичних ознак, агробіологічних показників в двох вегетативних поколіннях. На цих етапах двічі на рік проводять візуальний огляд та лабораторний контроль санітарного стану рослин. Вихідний клонів матеріал у кількості 3-5 клонів сорту розмножують і зберігають у банку клонів або в контрольованих умовах культури тканин *in vitro*. За необхідності банк клонів можна створювати та утримувати і на ділянках з піщаними ґрунтами за умови повного контролю на відсутність нематод – переносників шкочинних вірусів винограду. На насадженнях банку клонів сортів винограду здійснюють проведення ретельної санітарної селекції, яке включає щорічне візуальне та періодичне лабораторне тестування куців один раз на три роки. З куців банку клонів заготовляють лози і розмножують їх різними методами: чубуками, зеленими пагонами, а також методом культури тканин *in vitro*.

Клональне мікророзмноження з використанням ізольованих органів та тканин проводять в контрольованих умовах культуральних боксів на агарових, іонообмінних та інших типах поживних середовищ. Одержані в такий спосіб саджанці в кількості 50-70 шт. одного клону дорошують в умовах захищеного ґрунту і використовують для закладання **базових** маточників клонів прищепних та підщепних сортів винограду. Особливу увагу при цьому приділяють санітарному стану ділянок, відсутності на них протягом 10 років винограду, плодівих та ягідних культур. Базові

маточники закладають кореневласним садивним матеріалом, враховуючи, що ці насадження недовговічні і експлуатуються до 10 років. Крім того, це суттєво скорочує економічні витрати, строки створення насаджень маточників, забезпечує високу приживлюваність і зменшує можливість вторинного інфікування. Площа ділянки одного сорту клонового походження знаходиться в межах 0,02 – 0,03 га. Санітарний контроль стану насаджень базових маточників такий самий, як і за банком клонів [1, с. 36; 5, с. 68].

З базових маточників отримують чубуки підщепи і прищепи з яких вирощують базові саджанці винограду для закладання **сертифікованих** маточних насаджень, площею не менше 3 – 5 га. З лози останніх маточників і вирощують сертифіковані саджанці, якими проводять закладання **промислових** виноградників. Санітарні заходи на сертифікованих насадженнях полягають в проведенні візуальної санітарної оцінки рослин (двічі на рік) та вибіркового лабораторного аналізу (один раз на 5 років). Схема виробництва сертифікованих саджанців винограду наведена нижче (рис. 1).

Тільки дотримуючись такої схеми виробництва садивного матеріалу винограду високих селекційних категорій якості можливо підвищити продуктивність насаджень, якість продукції та конкурентоспроможність з відомими зарубіжними країнами розвинутого виноградарства.

Для виробництва щеплених саджанців винограду бажано використовувати чубуки підщепи та прищепи однакових категорій. Таким чином, щепи, виготовлені із чубуків, заготовлених на базових маточниках та сертифікованих насадженнях винограду класифікують так:

- базовий матеріал щеплений на базовий матеріал класифікують як базовий;
- базовий матеріал щеплений на сертифікований матеріал класифікують як сертифікований;
- сертифікований матеріал щеплений на базовий матеріал класифікують як сертифікований;
- сертифікований матеріал щеплений на сертифікований класифікують як сертифікований;
- сертифікований матеріал щеплений на матеріал, заготовлений на промислових виноградниках, де проводять масову та санітарну селекцію класифікують як стандартний (така класифікація дозволена на перехідний період, протягом якого в країні будуть закладені достатні площі базових та сертифікованих насаджень винограду);
- матеріал, заготовлений на промислових виноградниках, де проводять масову та санітарну селекцію, щеплений на сертифікований класифікують як стандартний;
- щепи, виготовлені із матеріалу, заготовленого на звичайних промислових виноградниках класифікують як рядові [1, с. 40].

Слід зазначити, що в Україні класифікація садивного матеріалу ще не має законодавчої бази, але визначена в відповідних нормативних документах.

Практика завезення садивного матеріалу з інших країн та закладання ним в Україні маточних насаджень винограду певної категорії не витримує ніякої критики, як з точки зору чистоти, так і якості садивного матеріалу. За останні роки в партіях садив-

ного матеріалу імпортованого з зарубіжних країн, неодноразово відмічали наявність ознак вірусних, мікоплазмових та бактеріальних захворювань, нових шкідників тощо.

В Національному науковому центрі „Інститут виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова” починаючи з 70-х років минулого століття проведені багаторічні дослідження з клонової селекції винограду, якими охоплено 45 сортів у 15 виноградарських господарствах, розташованих у різних регіонах країни – від Закарпаття до Криму. За результатами проведеної селекційної роботи рекомендовано для прискореного розмноження на сертифікованій основі біля 98 перспективних клонів 17 технічних, 12 столових та 6 підщепних сортів винограду. Клони відповідають міжнародним стандартам якості, мають гарантії сортової та клонової достовірності, вільні від шкодочинної вірусної і бактеріальної інфекції. Площа базових маточників прищепних та підщепних сортів винограду у виноградних розсадниках України – 54,8 га, сертифікованих – 38,0 га. Виробництво саджанців категорії “вихідний”, “базовий” та “сертифікований” в 2010-2011 роках склало понад 0,5 млн. шт. Виробництво саджанців до 2025 р. – 22,8 млн. шт. [6].

Отже, на сучасному етапі виноградного розсадництва слабкою ланкою є виробництво **вітчизняного сертифікованого** матеріалу. Оскільки площі базових маточників перспективних вітчизняних сортів недостатні, швидко збільшити їх обсяги неможливо і недоцільно – необхідне впровадження інтенсивних технологій. Вони включатимуть переважно вирощування пагонів для щеплення та вдосконалення технології вирощування щеплених саджанців, спрямованої на збільшення їх виходу до 70%. Саме такий напрямок розвитку виноградного розсадництва дозволить постійно підтримувати високий селекційний та санітарний статус матеріалу, забезпечить вирощування необхідної кількості чубуків підщепи та прищепи, і за досить короткий строк, збільшити обсяги виробництва сертифікованого садивного матеріалу.

Література.

1. Власов В.В., Тулаєва М.І., Мулюкіна Н.А. Система производства сертифицированного посадочного материала винограда в Украине // Питомниководство винограда. – Краснодар, 2004. – С. 34-43.
2. Національний стандарт України. ДСТУ 4390:2005. Саджанці винограду та чубуки виноградної лози. Технічні умови.-Київ, Держспоживатстандарт, 2005.
3. Норми і правила ринку вина Європейського союзу (директиви і постанови). – Київ: СМП „Аверс”, 2003. – 560с.
4. Панкин М.И.. Система производства посадочного материала – организационные схемы, технические условия, нормативная документация (опыт стран ЕС и СНГ) // Питомниководство винограда. – Краснодар, 2004. – С. 28-34.
5. Тулаєва М.І., Мулюкіна Н.А. Система санітарної селекції винограду в Україні // Науковий вісник НАУ. – Київ, 2006. – Вип. 100. – С. 67-75.
6. Програма виробництва сертифікованого садивного матеріалу винограду на період до 2025 року. – Одеса: ННЦ “ІВіВ ім. В. Є. Таїрова”, 2012. – 12 с.

УДК 631.4 68.33.15

**ПРОБЛЕМЫ АГРОХИМИЧЕСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ СЕЛЬСКОГО
ХОЗЯЙСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

Экономический рост и благосостояние государства в огромной степени зависит от эффективности функционирования АПК. Основной земледелия является плодородие пахотных почв, его сохранение и воспроизводство. Многолетними научными исследованиями и мировой практикой управление плодородием почв и минеральным питанием растений агрохимическими средствами признано безальтернативным. Американские ученые в системе мер по повышению урожаев наибольший удельный вес отводят удобрениям – 41%, гербицидам – 13–20%, благоприятным погодным условиям – 15%, гибридным семенам – 8%, ирригации – 5%, прочим факторам – 11–18%. Немецкие ученые 50% прироста урожая относят за счет удобрений, а французские – до 70%. Среди факторов, повышающих продуктивность севооборотов и урожайность сельскохозяйственных культур на долю минеральных и органических удобрений приходится 65-75%, остальное принадлежит обработке почвы, средствам защиты растений, сортам и т.д. Результаты сплошного агрохимического обследования и мониторинга плодородия показывают проявление деградации почв через ухудшение агрохимических характеристик сельскохозяйственных угодий: дегумификация пахотного слоя, нарушение баланса питательных элементов вследствие превышения их выноса с урожаем над возвратом с удобрениями, агрофизическая деградация, биологическое обеднение. По экспертной оценке, вследствие сокращения объемов внесения в почву минеральных удобрений, ежегодно недополучено сельскохозяйственной продукции стоимостью более 4 млрд. долларов [Басманов А.Е., 2001]. В условиях интенсивного развития рыночных отношений в Республике Казахстан произошли большие политические и социальные преобразования. Начались реформы – переход от плановой административной работы к рыночной экономике, в том числе и в сельскохозяйственном производстве создана новая организационная форма хозяйствования и собственности. В настоящее время в республике функционирует около 128 тыс. фермерских хозяйств.

В результате длительного и интенсивного использования почвенного покрова в Казахстане потеряно более одной трети исходного содержания гумуса – основного показателя плодородия почв, а в условиях орошения – до 50%. При этом интенсивно развивается вторичное засоление, загрязнение почвы, а также стремительно идет деградация и опустынивание.

В последние годы выведены из сельскохозяйственного оборота 12,8 млн. гектаров пашни, в результате чего площадь пашни сократилась от 35,7 млн. га в 1985 г. до 22,4 млн. га в 2004 году, а площадь орошаемых земель в два раза. Основные орошаемые земли и обводненные пастбища находятся в маловлажных, полужасушли-

вых и засушливых регионах. В результате длительной эксплуатации ирригационные системы и обводненные пастбища пришли в негодность, что привело к ухудшению мелиоративного состояния орошаемых земель и снижению продуктивности культур и их конкурентоспособности.

При нехватке оросительной воды в республике имеется возможность использования маргинальных вод. В настоящее время вокруг городов республики в отстойниках накоплено огромное количество предварительно очищенных сточных вод, которых следует рационально использовать под сельскохозяйственные (кормовые) культуры и древесные насаждения.

Общепризнано, что самым быстродействующим и эффективным приемом повышения продуктивности земледелия являются агрохимические средства. Проблема агрохимического обслуживания сельского хозяйства является важной в современных условиях хозяйствования. Предприятия агрохимии испытывают большие сложности со сбытом своих услуг, обеспечением производства минеральными удобрениями и средствами защиты растений. Вместе с этим агрохимическое обслуживание выполнять силами самих сельскохозяйственных товаропроизводителей экономически нецелесообразно и часто организационно невозможно. Становление системы специализированного агрохимического обслуживания в нашей стране в 80-е годы XX века явилось закономерным результатом развития производительных сил общества. Однако, на этапе перехода к рыночным отношениям, произошедшие изменения для предприятий агрохимии оказались наиболее губительными. Изменилась структура агрохимических работ, снизилась эффективность использования складского хозяйства, машин и оборудования, снизилась рентабельность производства. Специализированные агрохимические предприятия оказались вынужденными сокращать объемы производства, проводить его диверсификацию, а в ряде случаев, прекратить существование. Между тем необходимость их полноценного функционирования подтверждается не только отечественным, но и зарубежным опытом. Переход Казахстана к рыночным отношениям остро поставил вопрос о научном осмыслении роли производственно-технического обслуживания сельского хозяйства, в том числе агрохимии. Устойчивое производство сельскохозяйственной продукции может быть обеспечено за счет внедрения прогрессивных технологий, перехода на качественно новый уровень интенсификации, основанный на более эффективном использовании трудовых, материальных и энергетических ресурсов, биологического потенциала продуктивности современных сортов растений и агроэкологических ресурсов. Но для этого потребуются обеспечить наращивание ресурсного потенциала не только сельскохозяйственной отрасли, но и системы его производственного обслуживания. Научно обоснованное применение систем удобрений и других средств химизации – единственный путь повышения плодородия почвы и урожайности сельскохозяйственных культур. Широко известны результаты длительных опытов с удобрениями, проводящихся в различных странах мира. Они однозначно свидетельствуют о том, что при систематическом полувековом и даже вековом применении удобрений не происходит ухудшения свойств почвы, падения ее плодородия, снижения продуктивности культур и ухудшения качества продукции растениеводства, т.е. научно обоснованные системы удобрения являются мощным фактором сохранения и повышения почвенного плодородия. Вместе с тем, высказываются опасения, свя-

занные с возможным негативным воздействием удобрений, пестицидов и других средств химизации на элементы окружающей среды. Увлечение чрезмерно высокими дозами минеральных удобрений без достаточного научного обоснования, нарушение технологии их применения, интенсивная обработка почвы с использованием тяжеловесного машинно-тракторного парка и другие факторы предопределяют комплекс возможных негативных экологических последствий. Перед человечеством встала проблема дальнейшего развития земледелия, изыскания альтернативных путей поддержания его высокой продуктивности. В последнее время появился ряд исследователей, указывающих на небезопасность внесения в почву удобрений, из-за содержания в них определенных количеств примесей тяжелых металлов, высказываются опасения о накоплении их подвижных форм в пахотном слое, способного привести к загрязнению растениеводческой продукции. Резкому снижению применения минеральных удобрений безуспешно способствуют различные средства массовой информации, убеждая обывателя во вреде применения туков, мелиорантов и пестицидов для человека, животных и окружающей среды, хотя самые развитые и благополучные страны используют их в больших количествах. Интенсификация растениеводства, как направление хозяйствования на земле, является разумно необходимой и, по-видимому, единственной альтернативой экстенсивного пути его развития, о чем свидетельствует более чем 250-летний период применения минеральных и других удобрений в Западной Европе, США, Японии, Китае. Резкое снижение применения минеральных туков, сокращение источников традиционных форм органических удобрений, осложняющаяся экологическая обстановка требуют нового подхода к решению проблемы воспроизводства почвенного плодородия и повышению продуктивности пашни. Предлагаемые в настоящее время пути решения этой проблемы целесообразны и во многом реализуемы. Биологизированное земледелие основывается на ряде основополагающих факторов: севообороты, адаптивные виды и сорта полевых культур, дифференцированная обработка почвы, расширение посевов многолетних бобовых трав, биологизированная система удобрений, базирующаяся на минимальном применении промышленных средств химизации и широком внедрении традиционных и нетрадиционных органических удобрений, биологических препаратов. В результате неудачного проведения реформ в аграрном секторе экономики сельское хозяйство Казахстана оказалось в тяжелом кризисе. За последние годы объем применения минеральных удобрений сократился в 15 раз и составил 10-15 кг д.в. на 1 га, а органических – в 8-10 раз – 0,3 т/га. Сейчас каждый гектар пашни в среднем недополучает около ста килограммов питательных элементов. Объемы их применения в два раза ниже уровня Германии в начале двадцатого века. Между тем мировой опыт показывает, что интенсификации земледелия нет альтернативы, а на долю удобрений приходится примерно половина прибавки урожая сельскохозяйственных культур. В последние годы применение минеральных удобрений в США не опускалось ниже 100 кг NPK, а в странах Западной Европы колеблется в пределах 250-450 кг/га, с обязательным соблюдением положительного баланса питательных веществ. Стратегической задачей земледелия является сохранение и приумножение плодородия почвенного покрова, его экологической чистоты – как главного богатства любого государства. Эксплуатация почв без применения мер по воспроизводству ее плодородия – медленное экологическое самоубийство. Поддерживать же высокое плодородия

дие почв невозможно без научно обоснованного разумного использования агрохимических средств. Для удовлетворения потребностей населения Казахстана в сельскохозяйственной продукции и расширенного воспроизводства плодородия почв ежегодно требуется, по далеко не оптимальному варианту, вносить около 16,5 млн. т минеральных удобрений. Однако намеченные конкретные меры по повышению плодородия почв не выполняются. Связано это с высокой стоимостью энергоносителей, минеральных удобрений, резким нарушением паритета цен между продукцией сельского хозяйства и другими отраслями экономики Казахстана. Для достижения высокой продуктивности и устойчивости земледелия практика использования удобрений в Республике Казахстан должна основываться на концепции создания и поддержания оптимального уровня содержания элементов питания в почве, в особенности азота и фосфора. Ведь по результатам агрохимического обследования, проведенного в последние годы, около 95% пахотных земель республики нуждаются в применении азотных и более половины их в фосфорных удобрениях. Практически все исследователи в нашей республике в своих работах (Ерлеспесов М.Н., Аронов Л.А., Р.Е. Елешев, А.К.Умбетов, С.Б. Рамазанова, Кененбаев С.Б., Н.Ш. Сулейменова, Б.С. Басибеков, Е.Т. Тазабекова., А.С. Сапаров, Черненко В.Г., Б.У. Сулейменов и тд.) отмечают устойчивую тенденцию к снижению почвенного плодородия ухудшение их агрохимических, агрофизических, биологических свойств, а в последнее время и экологических показателей агроэкосистем. Производственный и научный опыт однозначно свидетельствуют о том, что при систематическом применении удобрений не происходит ухудшение свойств почвы, падение ее плодородия, снижение продуктивности культур и ухудшение качества урожая. Наоборот, научно-обоснованные системы удобрений позволяют снизить себестоимость производимой растениеводческой продукции на 10-15%, повысить эффективность применения удобрений на 25-30%. Анализ экспериментальных данных сравнительной оценки различных систем земледелия во многих странах мира позволяет сделать вывод, что достижения в растениеводстве возможны не вследствие разработки альтернативных форм земледелия, а вследствие совершенствования существующих. Главное при этом – научно обоснованный севооборот, применение всех видов органических удобрений, ограниченное использование, с учетом оптимизации питания растений, минеральных удобрений, экологически безопасная система защиты растений, широкое применение биологических приемов и средств, дифференцированная система обработки почвы с учетом биологических требований культуры и почвенно-климатических условий. Все вышесказанное требует разработки и внедрения оптимальных (ресурсо- и энергосберегающих) зональных систем удобрения, обеспечивающих сохранение и расширенное воспроизводство плодородия почв, достижение устойчивого увеличения урожайности, улучшения качества продукции, роста продуктивности севооборота при обязательном сохранении чистоты природной среды.

Резюме

В данной работе изложены агроэкологические направления агрохимического обслуживания сельского хозяйства Казахстана.

Summary

In this work of agrochemical researches and the concept of agrochemical service of agriculture of Kazakhstan .

Список литературы:

1. Басманов А.Е., Горбачев В.В. Мониторинг земельных ресурсов с использованием космической информации. // Земельный вестник России. 2003. №2. С.28-34.
2. Елешев Р.Е. Регулирование плодородия – ключевой вопрос земледелия // Доклады международной конференции «Достижения и перспективы земледелия, селекции и биологии сельскохозяйственных культур». – Алмадыбак, 2010. – С.69-73
3. Елешев Р.Е. Перспективные направление агрохимических исследований и организации агрохимических исследований в современной земледелии. Сб «Актуальные проблема развития сельского хозяйства Казахстана, Сибир и Монголии». Алматы: 2006, С.39.
4. Кореньков Д.А. Минеральные удобрения, их рациональное применение. – М., 1973;
5. Лысенко Е.Г. Экологизация сельского хозяйства и переход к устойчивому развитию. (сборник научных трудов). – М.: ВНИА, 2004. – с. 312.
6. Минеев В.Г. Экологическая агрохимия. – М., 2000;
7. Минеев В.Г., Дебрцени Б., Мазур Т. Биологические земледелие и минеральные удобрения. – М., 1993;
8. Мониторинг состояния земель. Басманов А. Е. и др. -М.: Буквица, 2001.-384 с.